

ACHTERGROND Safaricom biedt mogelijkheid om snel, veilig en goedkoop geld over te maken

Veel Kenianen bankieren vooral via mobiele telefoon

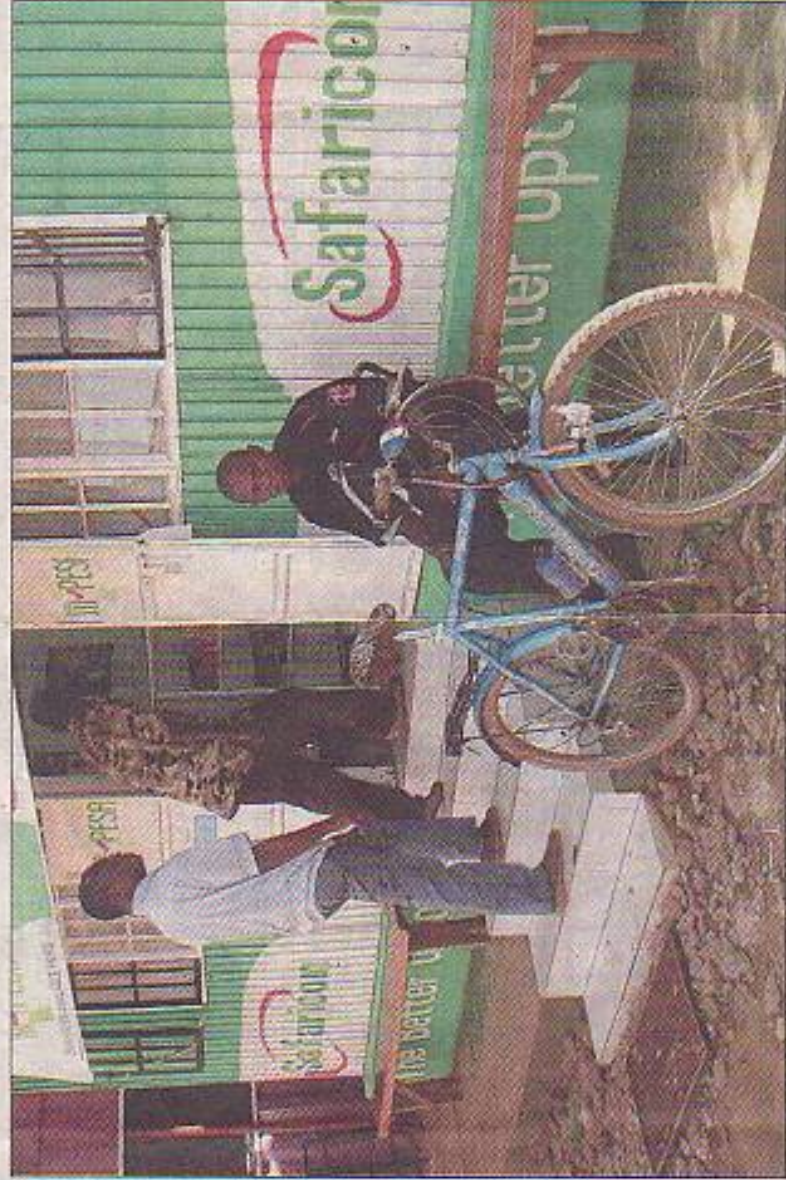
Vaste telefoonlijnen in Afrika werkten meestal niet; de mobiele telefoon is daarom een godsgeschenk voor het continent. En niet alleen omdat mensen nu gemakkelijk met elkaar kunnen communiceren. Zo worden mobiele telefoons in Kenia veelvuldig gebruikt als bank.

door **Ilona Eveleens**

Roselyn Khanyaha wacht gelaten in de rij bij een winkeltje met een bord met M-Pesa. In haar tasje zit haar mobiele telefoon met een sms van haar man, dat hij geld heeft overgemaakt. Haar echtgenoot werkt in Nairobi, 450 kilometer ten oosten van Luanda, een drukke marktplaats in West-Kenia. Hij stuurt regelmatig geld per M-Pesa. Dat gaat snel, is veilig en goedkoper dan via bank, postkantoor of een kennis", legt de jonge vrouw uit.

M-Pesa staat voor mobiel geld (pesa is Swahili voor geld) en is een initiatief van Safaricom, het bedrijf met het grootste mobiele telefoonnetwerk in Kenia. Safaricom was wereldwijd de eerste firma die met deze manier van bankieren op de proppen kwam.

Het werkt eenvoudig. De man van Roselyn Khanyaha gaat naar één van de honderdduizend M-Pesa punten in Kenia, vaak gevestigd in

Moses Khanyaha wacht op zijn beurt bij een M-Pesa-kantoor om geld naar zijn vrouw in Luanda te sturen. foto GPD

buurtwinkels. „Ik stort geld op mijn M-Pesa rekening en nadat de informatie naar een centrale computer is gestuurd, krijgt mijn vrouw een sms met de mededeling dat er geld is gestort. Zij kan het ogenblikkelijk incasseren bij het dichtstbijzijnde M-Pesa punt", zegt haar man Moses, terwijl hij op zijn beurt wacht bij een M-Pesa punt in Nairobi.

Zo'n 40 procent van de Kenianen, vooral degenen die op het platteland leven, hebben geen toegang tot banken. Ze moeten rondkomen van minder dan een euro per dag

en dan valt er weinig te bankieren. Bovendien zijn in grote delen van het land helemaal geen banken te vinden. Vroeger stuurden de meesters geld naar huis via het postkantoor, maar dat duurde minimaal drie dagen. Ook werd gebruik gemaakt van kennissen die van de ene plaats naar de andere reisden. Het kwam echter regelmatig voor dat de reizigers het geld in eigen zak staken.

Inmiddels hebben minstens acht miljoen Kenianen toegang tot een mobiele telefoon en kunnen ze dus bankieren. En ze doen dat ook in

grote getale. De grote hoeveelheden geld die Kenianen inmiddels via de mobiele telefoon verhandelen heeft de banken onaangenaam verrast. Maar ze hebben hun kosten nog altijd niet verlaagd.

Op de markt van Luanda zijn vlak bij elkaar zelfs drie M-Pesa punten. „Maar ik ga alleen naar de zaak met het PEP-logo", zegt Roselyn Khanyaha. „Daar is altijd genoeg geld. Op veel andere plaatsen is dat niet het geval en krijg je vaak maar de helft van wat je wilt opnemen. PEP is populair en de rijen zijn er langer, maar dat heb ik er wel voor

over." De Nederlander Frederik Eijkman is directeur van de PEP-financieringsonderneming in Kisumu, in West-Kenia. Hij vertelt dat ook gekeken wordt naar de mogelijkheid om via M-Pesa te sparen. „Bovendien wordt een proef gestart met een internationaal netwerk, zodat Kenianen die bijvoorbeeld in Groot-Brittannië werken, geld kunnen opsturen naar hun familie in Kenia."

Voor boeren biedt het mobieltje de mogelijkheid snel aan handelsinformatie te komen. Zo wil een herder in Matsabit, in Noord-Kenia, een koe slijten aan het slachthuis. De slachter biedt niet meer dan het equivalent van 40 euro. De herder belt een vriend in de hoofdstad Nairobi, waar de prijs bijna 75 euro blijkt te zijn. Vervolgens slentert hij naar een man met een oude

pick-up die 15 euro per koe vraagt voor transport naar Nairobi. „De koe gaat naar Nairobi, want daar brengt ie meer op." Ook kunnen boeren een sms sturen naar een centraal punt om direct een overzicht te krijgen van de landbouwprizen die in diverse regio's op dat moment betaald worden.

En zelfs voor degenen die op zoek zijn naar een partner biedt de mobiele telefoon uitkomst. Ruth Mati, die vorig jaar hoopt af te studeren als psychologe aan de Universiteit van Nairobi, gaat sinds een paar weken uit met een man die ze via het mobiele relatiebureau ontmoette.

„Ik wilde iemand die net als ik veel waarde hecht aan religie. Dankzij mijn mobieltje heb ik een leuke man ontmoet. Het klikt tussen ons en we hopen op een toekomst samen."